

nje in obeta, da bo naredila še celo vrsto takih zborovanj, na katerih izražajo liberalci svoje globoko ogorčenje, da vlada tlačil slovenske dijake v tesne in smrdljive šolske prostore. Liberalna stranka nam bo pač priznala, da je naša kritika jako mila, ako imenujemo tako postopanje — hinavščino.

Posojilnica v Šoštanj.

Liberalci so imeli v Šoštanju posojilnico, pri kateri pa se je znašel tudi odlični pristaš, ki je kradel. Mi tega ne pripisujemo liberalni stranki v greh, kajti v vsako stranko, tudi v bolj pošteno, kakor je liberalna, se pritepejo taki ljudje. Ampak kazni za grehe, ki jih naredijo pristaši kakor stranke, mora stranka sama nositi in jo ne nakladati ljudstvu. Tudi pri nas so kradli v Marenbergu in Laškem trgu, toda prvaki naše stranke plačujejo vsako leto na tisoče, da pokrijejo nasledke in da ne trpi ljudstvo niti krajcarja škode.

A kako ravna dr. Kukovec pri posojilnici v Šoštanju? Vsakdo bi mislil, da bo vsaj voditelj stranke za posojilnico, ki pripada k liberalni organizaciji, storil vse korake brezplačno, da bo celo marsikaj žrtvoval, da se neljuba zadeva primerno poravnava in nedolžno ljudstvo ne trpi škode. Sedaj pa se izve, da si je računil za telefonične pogovore 50 K, za prenočišča in večerje 250 K, za nakup neke hiše okrog 3500 K itd. itd. Vsakemu pravi notranji čut, da tako ravnanje ni za voditelja stranke primerno.

Izvrševalni odbor liberalne stranke.

Da se dr. Kukovec skuša v imenovanih zadevah pred javnostjo oprati, kdo bi mu zameril? V vsakem človeku je nagon samoobrambe močno razvit in zato ga ne smemo tudi dr. Kukovcu zameriti. Pravični moramo biti na vse strani. Toda da ga stranka hoče sedaj kriti, to je, kar postavlja celo stranko v slabo luč. Stranka bi morala vendar stati na višjem stališču ter zahtevati od vseh svojih ljudi odkritosrčnost, požrtvovalnost in spoštovanje strankinih načel. Sedaj pa čitamo v listih, da je izvrševalni odbor liberalne stranke dne 14. novembra počenjanje dr. Kukovec na celi črti — odobril.

Na ta način mora liberalna stranka pri slovenskem ljudstvu priti ob ves ugled.

Politični ogled.

— **Prestolonaslednik Fran Ferdinand v Londonu.** V soboto, dne 15. t. m., se je pripeljal naš prestolonaslednik Franc Ferdinand s svojo soprogo s posebnim dvornim vlakom v London na obisk angleškega kralja. Sprejet je bil z veliko slovesnostjo. Ulice, po katerih se je vozil prestolonaslednik, so bile vse v zastavah. Ogromne množice ljudstva so visokega gosta viharo pozdravljale s klici: „Živio Avstrija!“ To je znamenje, da vživa Avstrija pri Angležih menda večje spoštovanje kot pri Nemcih v rajhu. Franc Ferdinand ostane kot gost angleškega kralja do petka. Značilno, kako sodijo Angleži o Avstriji in o naši vladarski hiši, je članek nekega velikega londonskega lista o obisku Franca Ferdinanda, v katerem piše: „Z odkritim zadovoljstvom angleško ljudstvo sprejema s svojim kraljem prestolonaslednika habsburške monarhije. Mi se svojih starih prijateljev trdno držimo. Avstro-Ogrska ima pravico do našega prijateljstva, ki ga ni nikdar moglo porušiti kako dnevno politično nasprotstvo. Tudi ni v Evropi države, katere vladar bi bil radi svoje modrosti bolj spoštovan in občudovan kakor cesar Franc Jožef I. Naš visoki gost si vsled njegove visoke izobrazbe, njegovega prijateljstva do umetnosti, radi njegovih vojaških čednosti, gotovo zagotovi srečo Angležev.“

— **Državni zbor.** Zadnji teden se je vršila razprava o upravnih komisiji na Češkem. Čudno je, da se govorniki niso zanimali samo za razmere na Češkem, ampak se še mnogo bolj ozirali na razmere v svojih deželah. Tako je koroški poslanec Grafenauer s pikirimi besedami opisoval naravnost turške razmere na Koroškem, kjer Slovenec ne more priti do svojih pravic. Poslanec Spindčič je dokazoval, kako v Istri italijanska manjšina, ki pa ima v deželni odboru večino, gospodari na škodo slovensko-hrvaške večine istrskega prebivalstva. Pritoževal se je tudi, da imajo na Hrvaškem še vedno komisarja in ne bana z ustavnimi razmerami. Sedanji komisar Škrlec je nesposoben za službo na Hrvaškem že zaradi tega, ker ne zna hrvaški, razven pozdrava „Dobro jutro“. Sicer pa se mora posluževati ali nemščine ali madžarščine. Poslanec Perič se je bavil z dogodki na Balkanu. Vsi trije imenovani poslanci so člani Hrvaško-slovenskega kluba. Vsporedno s to razpravo se je vršila razprava o davku na žganje, toda ta ni nič kaj napredovala, ker so pri tej razpravi Rusini nadaljevali s svojo obstrukcijo. Pogajanja s Poljaki zaradi volilne reforme niso napredovala, ker se Poljaki še vedno niso med seboj zedinili, kaj naj predlagajo Rusinom. V četrtek se je vršila volitev v delegacijo. Za Štajersko sta izvoljena Slovenec dr. Korošec in Nemeček Svaiger, za Kranjsko dr. Šusteršič, za Istro Hrvat dr. Luginja, za Dalmacijo Srb dr. Baljak. — Ker so se zadnji čas ponavljali vpadi raznih tatinskih družb s hrvaškega ozemlja čez Sotlo na Štajersko, sta poslanca dr. Benkovič in dr. Jankovič vložila na ministru za deželno brambo in notranje zadeve interpelacijo, v kateri sta nujno zahtevala, da se od hrvaške vlade osnujejo orožniške postaje v Harnici in pa

Kraljevcu ter se orožniške postaje na štajerski strani ojačajo. — Poslanca Grafenauer in dr. Verstovšek sta bila v sredo, dne 12. novembra, v avdienci pri naučnem ministru, kateremu sta predložila pritožbe koroških Slovencev glede zatiranja slovenskih ljudskih šol po koroškem deželni šolskem svetu.

— **Delegacije.** V torek, dne 18. t. m., so se stale zopet delegacije. V sredo je bil sprejem pri cesarju in prestolni govor. Jugoslovani imajo letos 4 delegate v avstrijski delegaciji: dr. Korošca, dr. Šusteršiča, dr. Luginjo in dr. Baljaka. Zanimiva bo letošnja razprava o zunanji politiki grofa Berhtolda in pa o vladanju finančnega ministra Bilinskega v Bosni. Iz nemškega tabora se sliši, da z grofom Berhtoldom tudi niso zadovoljni, ker se baje preveč trudi za prijateljstvo Rusije, a zanemarja prijateljstvo Nemčije. Mi pa menimo, da je edino dobro na Berhtoldovi politiki, kajti Nemci so se izkazali kot sebični in nezanesljivi zavezniki.

— **Kranjsko.** Slovenska Ljudska Stranka je postavila za kandidata za deželni zbor v okraju Ribnica—Kočevje—Velike Lašče (kmečke občine) posestnika Lovšina in kaplana Škulja. V mestni skupini Vrhnika kandidira S. L. S. dr. Marolta. Liberalni kandidatje so sledeči: V mestni kuriji ljubljanski kandidira v I. okraju dr. Novak in profesor Reisner, v II. okraju pa dr. Tavčar in Adolf Ribnikar. V splošni kuriji kandidira Josip Turk, lastnik pogrebnega zavoda. V Kranju in Škofji Loki kandidira ljubljanski podžupan in deželni odbornik dr. K. Triller, v mestni in trški skupini Kamnik—Radovljica—Tržič profesor dr. Pavel Pestotnik, v dolenskih mestih Krško—Kostanjevica—Novo Mesto—Metlika—Črnomelj—Višnja Gora in trgu Ribnica posestnik Julij Mazelle; v Postojni, Ložu in Vrhniku kandidirajo postojanskega župana Josipa Lavrenčiča; v Idriji pa doseadanega poslanca Engelberta Gangla. — Teško gre liberalcem pri postavljanju kandidatov v kmečki in splošni skupini. Noben pameten mož ne posodi več rad svojega imena propadajoči liberalni stranki, ker vsak ve, da bo propadel kakor je dolg in širok. Po dolgem mešetarenju so vjeli liberalci sledeče kandidate: Za kmečko skupino na Gorenjskem se bo trgalec Trebušnjak, kateri je znan bralec Mohorjevih knjig, kako je plezal na Triglav; proti našemu Kobiju kandidirajo liberalci v splošni kuriji živnozdravnika Majdiča v Logatcu; v ljubljanski okolici v splošni kuriji kandidira nek Andrej Knez, liberalček z Viča; v ribniškem okraju kandidira Franc Andolšek, v novomeškem pa profesor A. Škerlj. — S. L. S. prireja pridno volilne shode. Liberalcem se poje na Kranjskem smrtna pesem.

— **Hrvaško.** V Budimpešti so se vršila te dni pogajanja med vlado in hrvaško-srbsko koalicijo (združeni strankami). Kakor poročajo listi, se je pozrečilo Škerlecu pridobiti koalicijo za-se. Koalicija, v kateri se nahajajo skoro sami liberalni Hrvatje in Srbi, se je baje zvezala z vlado, oziroma madžaroni proti stranki prava. Koalicija se je zavežala, da prepusti madžarski stranki pri novih deželnozbornih volitvah, katere se bodo v kratkem vršile, večje število mandatov. Vlada pa bo za protiuslugo pomagala z madžaronskimi glasovi in zato, da bodo kandidati koalicije v več okrajih premagali kandidate stranke prava. Komisarijat se bo odpravil, volitve bodo v kratkem razpisane, Škerlec pa bo imenovan za bana. Kot narodna pridobitev se objublja Hrvatoma, da bo hrvaščina pri železnicah ne sicer enakopravna z madžarščino, pa vendar bolj rabljena kot do sedaj.

— **Ogrsko.** Katoliški shod obsodil liberalno delo na Ogrskem. Na katoliškem shodu je obsodil kardinal baron Kuro Hornj v primeru ostrih besedah korupcijsko gospodarstvo ogrsko ter obenem tudi sedanjega predsednika Tiso, ki je svoj čas na nekem zborovanju rekel: „Nobene splošne volilne pravice ljudstvu, temveč vse tiste, v katerih hišah visi kip Mater božje, obesiti na kol.“ Stališče škofa-kardinala je vzbudilo veliko zanimanja in odobravanja med katoličani. Tiso se kaže v vedno lepši luči. On pritiska ne samo Slovane, ampak tudi katoličane k zidu. Liberalce Tiso ne pozna pravice, ampak moč in železno pest. Pa bo menda vendar kmalu konec njegove milosti.

— **Balkan.** Med Turčijo in Grško se je po posredovanju rumunske vlade vendar posrečilo doseči sporazum. Dne 11. novembra se je sklenila med grškimi in turškimi miravnimi pooblaščenca sledeča pogodba: 1. Vsa medsebojna določila in pogodbe, veljavne pred izbruhom vojske, se zopet uveljavijo; 2. vsi doseženi politični hudodelci se oprostojo vseh kazni; 3. novim grškim podanikom je na 3 leta na prosto dana, ali ostanejo pod Grško ali pa se izselijo v Turčijo; 4. zasebna sultanova posest kakor tudi last sultanove rodbine se ne zapleni; 5. glede zasebne turške posesti bo odločevalo posebno razzodishe; 6. razzodishe določijo tudi, kdo plača vzdrževanje vojnih vjetnikov; 7. Turčija se zaveže, da povrne Grški zneske, katere je Grška izplačala kot plače turškim častnikom; 8. Turčija izroči brez odškodnine zajete grške ladje; 9. obe državi uredita medsebojno vse zadeve glede pravosodstva; 10. skupna (vakufska) posestva se v novi Grški ne bodo zaplenila; 11. desetina od teh posestev se odpravi; 12. grška vlada obljubi, podpirati razne turške samostane, mošeje in semenišča. Vojna nevarnost med Grško in Turčijo je sedaj srečno odstranjena. — Iz Sofije poročajo: Odkrivati se je pričela skrivnost o usodi tistih bolgarskih vojakov, ki so jih Grki vjeli, a jih ni bilo nikjer, ko so vjetnike Bolgari in Grki zamenjavali. Dognali so, da so 80

bolgarskih vojakov, ko so jih uklenili v verige, prepeljali na parnik „Pelops“, češ, da jih bodo zdravniško nadzorovali, če so zdravi ali ne. Med vojnjo pa so bolgarske vojake na kapitanovo povelje vrgli v morje; 12 bolgarskih vojnih vjetnikov pa so Grki na isti ladji do smrti mučili. To je videlo več potnikov, med njimi tudi ravnatelj družbe Singer. — Meja med Albanijo in Črno goro je po mednarodni komisiji sedaj že določena. Komisija je priznala troje velikih vasi v bližini Djakovice Črni gori. — Na Bolgarskem se prirejajo sedaj po mestih shodi, na katerih govori vladni politiki o tem, kdo je kriv, da je bila Bolgarija v zadnji vojski tako hudo poražena. Vsi govorniki so večinoma edini v tem, da je vojsko, oziroma poraz, zakrivil rusoljubni minister Danev. Na zborovanju, ki se je vršilo v Sofiji dne 16. t. m., so doneli klici: Danev, izdajalec domovine! Fej izdajalec! On ne zasluži, da ga nosi bolgarska zemlja! — Kakor Grki, tako tudi Srbi ravnajo v podjarmljenem makedonskem ozemlju zelo surovo z ubogimi Bolgari. Za Bolgare so izdali Srbi posebno strogo določbo. Pravice Bolgarov se kratijo na vse mogoče načine. Pretečeni teden je bilo v Makedoniji obsojenih 46 Bolgarov, vsak na 10 let ječe, samo radi tega, ker so ob času vojske pri božji službi molili za bolgarskega carja Ferdinanda. Med obsojenci je 11 duhovnikov.

— **Nemčija.** Ze zadnji smo poročali, da so v mestu Kelmorajn pri občinskih volitvah v mestni zastop v III. razredu zmagali katoliški kandidatje z ogromno večino. Dne 12. novembra pa so zmagali katoličani tudi v II. razredu s 4 kandidati. Liberalci so spravili komaj svoja 2 kandidata v ožjo volitev. Končni uspeh volitev bo ta, da bo imel katoliški „centrum“ 31 svojih mož v občinskem zastopu, med tem ko šteje liberalna in socialno-demokratska četa le 20 mož.

— **Švica.** V okraju Geneva (Genf) v Švici so se vršile prejšnji teden volitve v okrajni svet. Katoličani, dasiravno jih je v okraju le ena šestina vseh prebivalcev, so si priborili 17 mandatov, enega več kot pred 3 leti. Katoliški svetovalci bodo v zbornici svetovalcev odločevali, ker se bodo zvezali s konservativnimi protestanti. Liberalno-radikalna vladna večina je s tem premagana. Katoliške stranke v vseh deželah napredujejo, liberalci pa dobivajo udarec za udarcem.

— **Amerika.** Spor med Združenimi državami in Mehiko bo menda vendar-le polegel. Posilpredsednik mehikanske ljudovlade, Huerta, je sprevidel, da brez pomoči vlade Združenih držav ne bo ostal na predsedniškem prestolu. Vlada Združenih držav je izdala prepoved, da se ne sme ne železnina ne orožje uvažati več v Mehiko. Poleg tega pa je Severna Amerika pošiljala dan za dnevom več vojaštva na mehikansko mejo, velike bojne ladje pa so grozile, da začno bljuvati usodepolni ogenj na mehikanska pristanišča. Tega se je Huerta ustrial in se je pričel pogajati. Severna Amerika stavi zelo ostre pogoje, da izpremeni svoje stališče. Glavni zahtevi sta, da Huerta odstopi kot predsednik in da mehikanska vlada zagotovi popolno osebno in lastninsko varstvo za tužce. Anglija podpira zahteve Združenih držav in tako je upa, da se bo Huerta pritisku obeh držav končno udal. — Katoličani v Braziliji imajo svoje državno politično društvo, katero šteje nad 5000 članov. Predsednik mu je grof Solini. Društvo širi katoliško časopisje med Braziljanci. Lansko leto je žrtvovalo nad 20.000 K za katoliške liste.

Naročnikom!

Vsem našim prijateljem! Zadaji številki smo priložili položnice za pošiljanje naročnine. Naročnike uljudno prosimo, da nam začesejo naročnino takoj pošiljati. S tem nam ob novem letu zelo olajšajo. Položnice naj se natanko izpolnijo. Ime (krstno in rodbinsko) naj se piše razločno, ravno tako tudi kraj, ker drugače ne vemo, komu naj poslani denar vpišemo v dobro.

Vsaka položnica ima nad besedo „Položnica“ napisani dve roki Med tisti dve roki naj vsak doseđanji naročnik napiše besedi „star naročnik“ in poleg se pristavi tisto številko, ki je najde na svjem ovitku, v katerem se mu list pošilja. Kdor si list na novo naroči, naj zapiše na položnico med tisti dve roki besede: nov naročnik.

Kdor bo položnico tako izpolnil, kakor je tukaj zahtevano, bo list dobival vedno v redu. Kdor pa se ne bo ravnal po tem navodilu, si bo sam kriv, ako bo pri pošiljanju lista nastala kaka zmešnjava.

Kdor nima položnic, naj ne piše po njo, ampak naj pošlje denar po nakaznici, na katero naj tudi napiše, ali je stari ali novi naročnik in številko ovitka.

Nesreča v gozdu in na železnici.

Drevo ubilo 2 moža.

Iz St. Petra pri Novem Mestu na Kranjskem se poroča: Velika nesreča se je pripetila dne 12. t. m. proti večeru. Kake ¼ ure od Nove gore so v hmelniškem gozdu 3 možje podirali bukve. Podžagavali so jih in podsekavali. Nesreča je hotela, da so istočasno omahnile 3 bukve, ki so pokopale pod seboj dvoje žrtev. 58letni Anton Saje in 30letni Fr. Strgar, oba vzor-moža, pridna delavca, sta obležala na licu me-

